

TALLINNA ÜLIKOOLI IDENTITEEDI JA ÜLIKOOLI ESISE NARVA MNT TÄNAVARUUMI ARHITEKTUURIVÕISTLUS

8495 Koolihoone Narva mnt 25, 1939 a - ehitismälestis

VÕISTLUSÜLESANNE

Hankija: Tallinna Ülikool (registrikood 74000122)

Hankija volitatud esindaja / hanke korraldaja: Eesti Arhitektide Liit (registrikood 80053223)

Võistlustingimuste koostamine: Algse versiooni koostas Ülle Maiste. Seda täiendasid oluliselt Toomas Paaver ja Ülar Mark. Võistlusülesande lisad koondas Ülle Maiste.

18. detsember 2025

SISUKORD

1. ARHITEKTUURIVÕISTLUSE EESMÄRK	3
1. VÕISTLUSALA	5
2.1 Asukoht	5
2.2 Funktsionaalsed seosed	5
2.2.1 TLÜ hooned Narva mnt ääres	7
2.2.2 TLÜ väliruum	9
2.3 Võistlusala praegune ruum	10
3. TALLINNA ÜLIKOOL	14
3.1 Ajalugu	14
3.2 Olemasolev olukord	15
3.2.1 TLÜ instituudid	16
3.2.2 Ülikoolilinnaku funktsionaalsus	16
3.2.3 Tallinna Ülikooli identiteet	17
3.2.3.1 Visuaalne identiteet	19
3.2.4 Sündmused Narva mnt äärses väliruumis	20
4. VÕISTLUSÜLESANNE	20
4.1 Võistluse üldine sisu	20
4.2 Muinsuskaitse eritingimused ja Tallinna Linnaplaneerimise Ameti Muinsuskaitse osakonna täiendavad seisukohad	21
4.3 Narva mnt (Pronksi tn – Reidi tee) rattateede projekteerimine	22
4.4 Üldised ootused võistlustööle	24
4.5 Ootused võistlusala 1 lahendusele	24
4.5.1 Väliekspositsioon	25
4.5.2 Muud ootused võistlusalale 1	25
4.6 Ootused võistlusala 2 lahendusele	27
4.7 Muud läbivad ootused ideekavandile	29
4.7.1 Haljastus	29
4.7.2 Väikevormid, rajatised ja inventar	29
4.7.3 Valgustus	30
4.7.4 Kasutatavad materjalid, katendid	31
4.8 Vaatesuunad	31
4.9 Ideekavandi maht	32
4.9.1 Joonised	32
4.9.2 Seletuskiri	33
5. ALUSMATERJALI LOETELU	34
5.1 Mõõdistused ja alused	34
5.2 Muu lähtematerjal	34
5.3 Üldine lähtematerjal	34
5.4 Täiendavad kasutatud allikad	34

1. ARHITEKTUURIVÕISTLUSE EESMÄRK

Arhitektuurivõistlus on avatud riigihanke ideekonkurss väliruumi eskiisprojekti saamiseks. Ideaalis ehitatakse linnaruum välja koos Tallinna Linna rattateede projektiga (vt. Lisa 4), aga TLÜ ja kõnnitee osa sõiduteeni peab olema teostatav ka juhul, kui Linna projekti ei ehitata või ehitatakse hiljem.

Konkursi eesmärgiks on:

- Luua Narva mnt-le terviklik ja jätkuv, esinduslik ning jalakäijale mugav **tänavaruum**.
- Suurendada ülikooli nähtavust linnaruumis ja kujundada ülikooliesine tänavalõik terviklikult multifunktsionaalseks ja atraktiivseks esinduslikuks tänavaruumiks.
- Liita TLÜ Narva mnt. äärsed eriilmelised akadeemilised hooned ühtseks tervikuks, markeerides sissepääsud linnaruumis äratuntavalt ja esinduslikult.
- Luua TLÜ väliekspositsiooni platvorm, kus informatiivne osa ja näituste sisu on vähemalt osaliselt jooksvalt muudetav. Ideaalis on sissepääsud koos ekspositsiooniga disaini ja arhitektuursete võtetega jalakäijatele mugava tänavaruumi loomulik osa.

Võistlusala puhul on tegemist ca 170 m lõiguga Narva maanteest, mis on osa Narva maantee uuendatavast lõigust (vt täpsemalt p 4.3 Narva mnt (Pronksi tn – Reidi tee) rattateede projekt). Tegemist on suures ulatuses Tallinna linnale kuuluva maaga – võistlus tehakse mõlemapoolsel kokkuleppel Tallinna linna ja Tallinna Ülikooli vahel, võistluse peakorraldaja on Tallinna Ülikool; võistlustingimused koostab ja võistluse viib läbi Eesti Arhitektide Liit. Võistluse ettevalmistamisel on tehtud koostööd Tallinna Linnaplaneerimise Ametiga (TLPA), Tallinna Linnaplaneerimise Ameti Muinsuskaitse osakonnaga, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametiga (KEKO) ja Tallinna Transpordiametiga (TTA) tingimuste täpsustamiseks.

Võistlusülesande kokkuvõtlik sisu

Esmalt peab teadvustama, et kõigi ootuste lahendamiseks on ruumi väga kitsalt. Seepärast oodatakse võistlustöölt erinevate ootuste nutikat ja ruumisäästlikku lahendamist. Tagasihoidlikkus võib olla eeliseks. Paljuski on arhitektide ülesandeks võimalikult kompaktsete ja samas toimivate lahenduste otsimine.

Seejuures peab arvestama korraga kahe erineva stsenaariumi toimivusega – esiteks kui ellu viiakse üksnes võistlusala 1 ning teiseks kui rekonstrueeritakse Narva mnt (võistlusalad 1 ja 2 saavad koos moodustada kogu tänaval TLÜd rõhutava esindusliku tänavaruumi lõigu).

Peamised ootused, mis kõik on olulised, kuid nõuavad terviklikul lahendamisel eri ootuste ruumilise tasakaalu leidmist on järgmised:

- Tallinna Ülikooli väliekspositsioon ja ülikooli esiletõstmine ruumis;
- jalakäijasõbraliku kohaväärtusliku ruumi loomine eri suundades liikumisel ja peatumisel;
- kõigi vahendite (ühistransport, sõiduautod, ratturid) liikluse, peatumise ja ohutu kiiruse tagamine;
- olemasolevate väärtuste säilitamine ja rõhutamine.

Nende ootuste põhjal tuleb lahendada mõlemad võistlusalad ehk TLÜ esine tänavalõik (võistlusala 1 täpsemalt ja võistlusala 2 üldisemalt). Kogu Narva mnt pikema lõigu lahendamine ei ole käesoleva võistluse eesmärgiks, kuid võistlustöö on seda tugevam, kuivõrd suudab siduda võistlusalaga ka jätkuvaid tänavalõike ning pakkuda inspiratsiooni ka Narva mnt eskiisi ülejäänud osa muutmiseks.

Foto 1. Maaamet kaldaerofoto. 2020-04-08

Ideekavanditelt oodatakse ettepanekuid tänavaruumi terviklahenduse, toimiva liikluse (jalakäijad, ratturid, ühistranspordi ja sõiduautode liikumine ja peatumine, samuti muud väiksed ja suured sõidukid), haljastuse, valgustuse, istumisvõimaluste, väikevormide, õppehoonete sissepääsude lahenduse, ligipääsetavuse ja infograafika osas.

Skeem 2. Võistlusala jaotumise skeem (Maaameti aluskaart). a. Visioon ühe kavandatava ülekäiguraja asukohast; b. pääs siseväljakule; c. linnapoolne pääs siseõue; punane - Terra hoone esine müür-aed.

Võistlusala on jaotatud kaheks – võistlusala 1 ja võistlusala 2 (skeem 2). Võistluse lähtepunkt ja edasise projekteerimislepingu sõlmimise objekt on **võistlusala 1**. Võistlusala 2 käsitletakse nii palju, kui see on vajalik võistlusala 1 idee paremaks sidustamiseks linnaruumiga.

Ülikool soovib tellida Võistlusala 1 tervikuna, mis sisaldab kõnnitee osa, katendeid, võimalike muudatusi hoonete fassaadides, haljastuse osa, väikevormide osa, valgustuse, väliekspositsiooni osa koos esimese näituse väljatöötamisega.

Võistlusala 2 osas on edasised otsused sõltuvad Tallinna linna otsustest. Juhul, kui linn jätkab Narva mnt projekteerimist, on võidutöö TLÜ poolseks sisendiks. Ülikool tellib võidutöö alusel edasisel projekteerimisel arhitektuuri (osad AS, AR, MA ja EK), kuid selle teostamisel on möödapääsmatu koostöö kogu tänava projekteerijaga. Edasine projekteerimine käib paralleelselt Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poolt korraldatava Narva mnt rattateede projekteerimishankega (p 4.3), mille tingimustega tuleb lahenduse pakkumisel arvestada või vastuolu korral leida tasakaalus lahendus projekteerijate ühises võrdses loovas koostöös. Kogu võistlusosal 2 tuleb eeldada võitja ja projekteerija pidevat koostööd ning vastastikust kompromissivalmidust.

Võistlustööde hindamiskriteeriumid

Žürii hindab võistlustöö lahenduses järgmisi omadusi:

- Tallinna Ülikooli nähtavuse esiletõstmist, ekspositsioonide võimalikkust, vastava linnaruumi esinduslikkust ja muude TLÜ eesmärkide täitmist;
- avaliku ruumi inimsõbralikkust ja toimivust nii liikumise, ühistranspordi, peatumise kui viibimise mõttes ning arvestades erinevate ruumikasutajate ja sõidukitega;
- pärandist lugupidamist, ruumi loodusläheduse parandamist, Narva mnt tänavaruumi terviklikkuse ning muu konteksti silmaspidamist;
- võistlusala 1 ja võistlusala 2 erineva praktilise tähenduse sisulist mõistmist ja mõlema eesmärgi asjakohast lahendamist;
- lahenduse võimalikult kerget elluviimist ja edasist ülalpidamist.

1.VÕISTLUSALA

2.1 Asukoht

Võistlus korraldatakse ruumilise lahenduse leidmiseks Tallinna Ülikooli Narva mnt hoonete esisele tänavaruumile. Võistlusala hõlmab kinnistuid: Narva mnt 25 // 27 // 29 (78401:114:0770) ja Narva maantee T14 (78401:113:0043).

2.2 Funktsionaalsed seosed

Tallinna Ülikooli linnak asub kesklinna piirkonnas, Narva mnt ääres, 15 minuti jalutuskäigu kaugusel kesklinnast ja Kadrioru pargist; Tallinna lahe vahetus läheduses. Park, linn ja meri on lähedal, aga ebamugavate ühenduste tõttu jäävad kaugemale.

Naabruskonna hoonetes on valdavalt I korrusel äripinnad (kauplused, söögikohad), kõrgematel korrustel elamine; leidub ka huvikoole; läheduses Vase tn ääres on Päevalille lasteaed. Linnakul on hea busi- ja trammiühendus; trammipeatused asuvad ülikooli ees, bussipeatused natuke eemal.

Foto 3. Ümbritsevate kinnistute sihtstarve (beež – ühiskondlike ehitiste maa; lilla – ärimaa; kollane - elamu/äri; hall – transpordimaa)

Foto 4. Ümbritsevate kinnistute omandivorm (sinine – avalik-õiguslik; lilla – 70% elamu/ 30 % äri; oranž – transpordimaa)

Narva mnt senine ruum mõjub kui tiheda liiklusega tänav, kus puudub haljastus ja kõnniteed on suhteliselt kitsad; tänava põhjapoolsele küljele varasema kõnnitee alale on markeeritud kahesuunaline rattarada. Kesklinn on lähedal, aga emotsionaalselt jääb kaugemale, kuna liikumine sinna on ebamugav.

Foto 5. Narva mnt bussipeatuse juures, vaatega kesklinna poole.

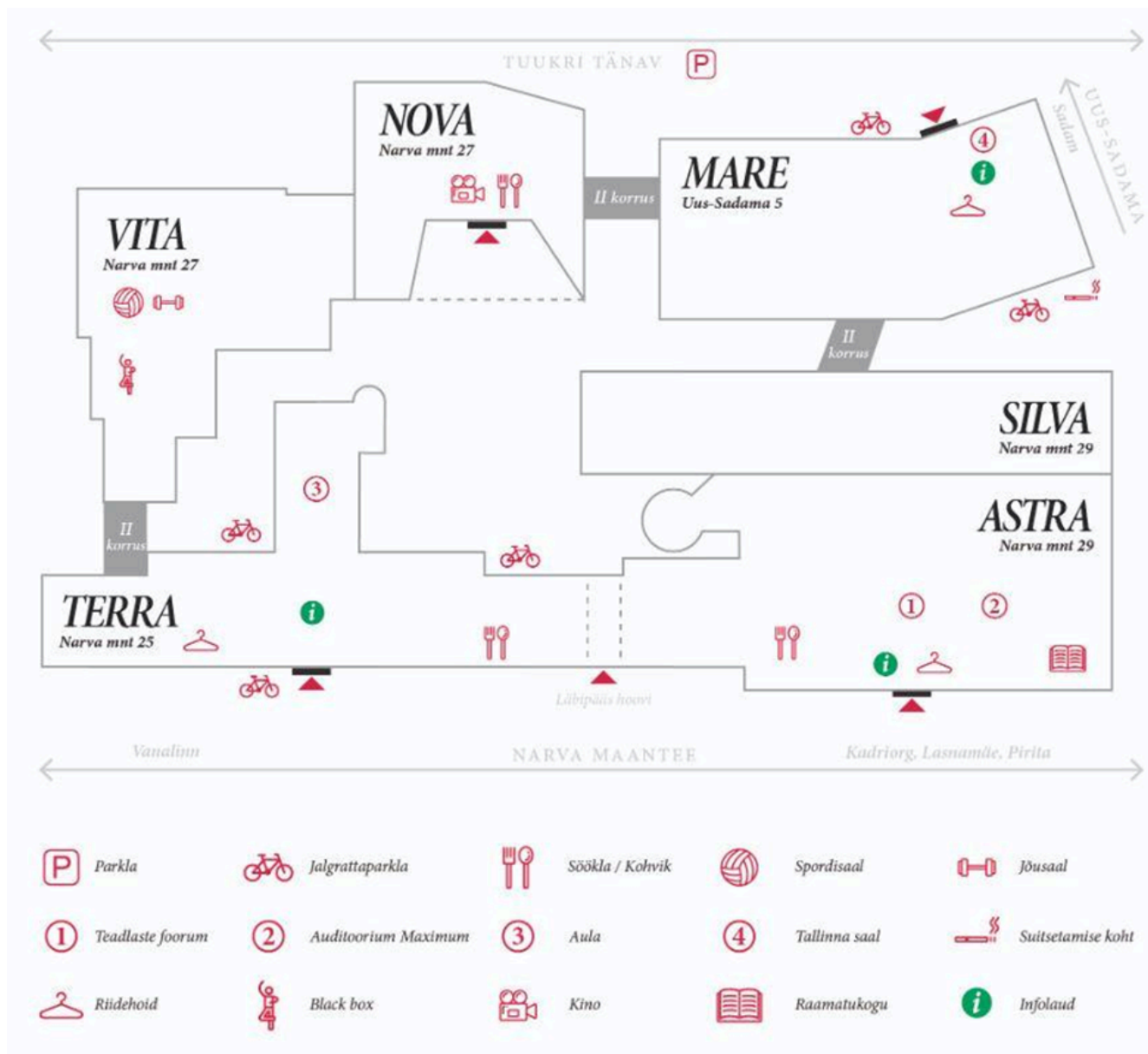

Foto 6. Narva mnt Pronksi tn kandis, vaatega linna poole.

Hetkel ettevalmistamisel olevate projektide kaudu (mh käesolev võistlus, Narva mnt rattateede projekt p 4.3 ja peatänava projekt) on Narva mnt olemust plaanis muuta – kiirus väheneb, kahe autode sõiduraja asemel on tulevikus üks, jalakäijate ala laieneb ning tänav saab kõrghaljastuse. Muudatuste tulemusel nihkub ülikool tunnetuslikult linnale lähemale ja tuleb linnapildis paremini esile.

2.2.1 TLÜ hooned Narva mnt ääres

Ülikooli linnak koosneb eri aegadel ehitatud hoonetest, mis siseruumi kaudu on üksteisega halvasti ühendatud. Peamised pääsud hoonetesse on Narva mnt äärest Terra ja Astra hoonesse; siseväljaku kaudu Nova/BFMI ja Vita hoonesse ja Uus-Sadama tänava poolt Mare hoonesse.

Skeem 7. Tallinna Ülikooli linnak Narva mnt ääres.

Kõik hooned on instituutide poolt segakasutuses, erandiks on Nova, mis on BFMI ainukasutuses.

Tallinna Ülikooli linnaku hoonete funktsioonid:

- Terra – aula (konverentsid, aktused), võimlemissaal.
- Mare – suured auditooriumid (nt Kaldauditoorium, Riho Pätsi auditoorium), sobib konverentsideks.

- Silva – seminari- ja loenguruumid ja tööruumid väiksemateks koosolekuteks.
 - Astra – peamised konverentsi- ja loenguruumid (nt Auditorium Maximum, Euroopa saal), teaduslaborid.
 - Nova – filmistuudiod, kino “SuperNova”, loomeerialade õpe ja avalikud esitlused.
- Vita – spordisaalid (jõusaal, pallisaal, tantsusaalid), muusika- ja kunstiruumid, loometunnid.

Ülikoolile kuuluvad linnakust põhjapoolle jäävad Tuukri 54a ja 56 kinnistud, kuhu on tulevikus plaan ülikooli laiendada. Hoonete-sisene mugav ühendus-koridor võiks tekkida Astra ja Mare majade vahele ning tulevikus jätkuda Tuukri tn suunas. Tulevikku on kavandatud Silva hoone ümberehitus ning see muutub kaasaegseks õppekeskuseks. Perspektiivselt on Narva mnt ja Tuukri tänav ühendatud siseväljaku ja -tänav kaudu.

Kaugemas perspektiivis ning linna ja omanike koostöös on asjakohane püüelda Uus-Sadama tänava koridori avanemiseks olemasolevast kangialusest Narva mnt-Petrooleumi ristmiku poole, et ka ülikooli ümbruses tekiks sidus avalik jala käidav teedevõrgustik.

Perspektiivselt on plaanis hoonete funktsionaalsust muuta (nt Terra võiks muutuda esindushooneks, kus asuvad rektoraat ja aula) ja logistika parandamiseks hoonete peasissepääsude sisehoovi koondada. Seetõttu on ka käesolevas võistluses väga olulisel kohal sisehoovidele ligipääsu parandamine.

2.2.2 TLÜ väliruum

BFMi ees on atraktiivne siseväljak, mis on juba nüüdseks koos hoonega kujundatud mõnusaks, tudengite poolt armastatud vaba aja veetmise alaks. Alal korraldatakse erinevaid üritusi. Lisaks TLÜ üritustele (aktused, kontserdid jm) võiks väljak mahutada ka linna avalikke üritusi, kontserte jm. Igapäevaselt on kavas sisemine väljak hoida avatuna ja võimaldada selle kaudu inimeste liikumisi nt Narva mnt-lt Tuukri tänava suunas läbi kooli territooriumi.

Foto 8. Ürituste korraldamise ja armastatud vaba aja veetmise siseväljak Nova (BFMi) ees.

Foto 9. Vaade siseväljakult – paremal Silva, vasakul Mare.

Ülejäänud välialad Mare maja ümber ja Uus-Sadama tänava pool on autokesksed ja kergliiklejale ebamugavad kasutada. Need lahendatakse tulevikus, kui selguvad täpsemalt olemasolevate hoonete ümberkorraldused ja Tuukri tänava kinnistute kasutus.

Foto 10. Paremalt Mare, vasakul Nova.

Foto 11. Vasakul Mare, paremal Silva.

Foto 12. Mare maja esine.

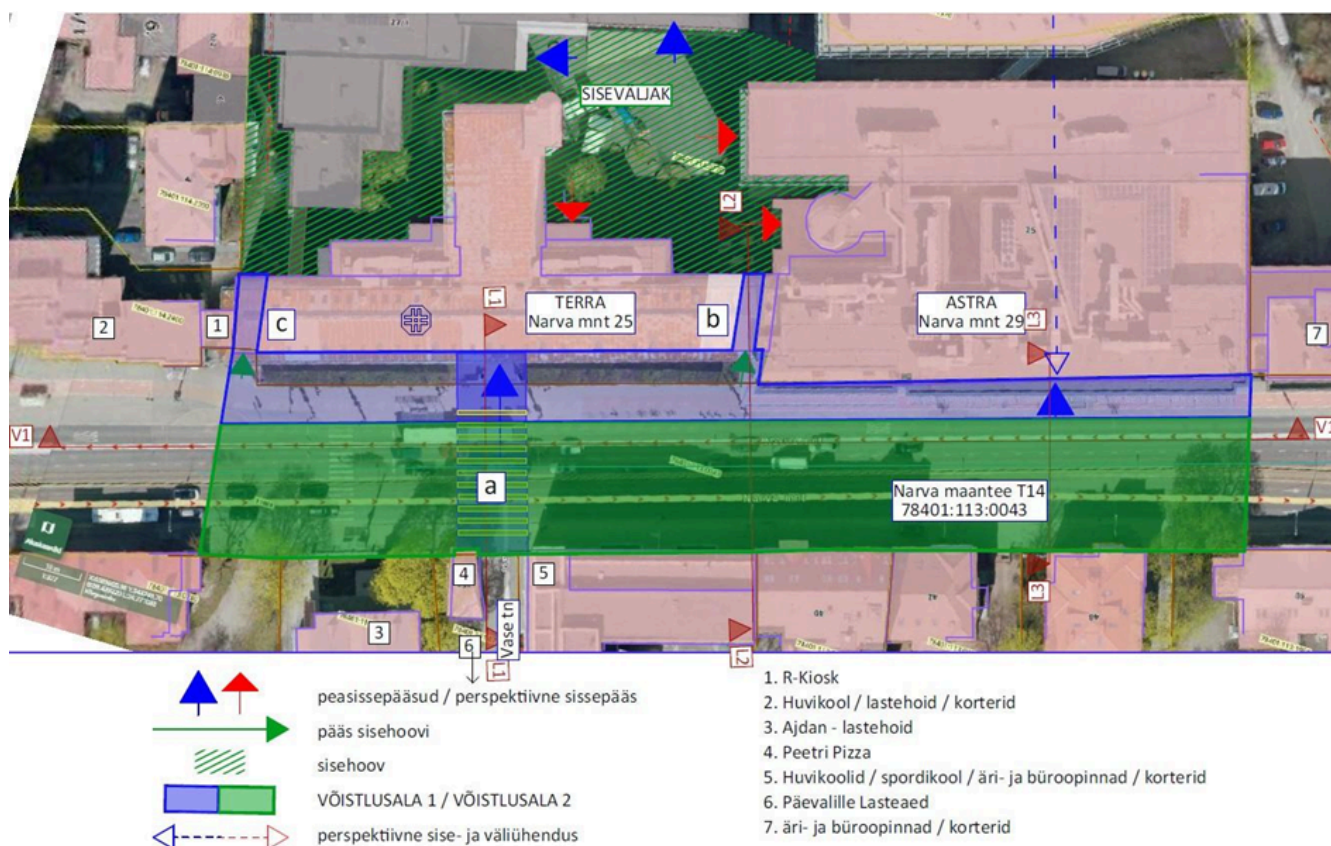
Foto 13. Uus-Sadama tn Tuukri suunas, vasakul TLÜ kinnistud.

Skeem 14. Perspektiivsed sise- ja väliühendused. (ornazid nooled - tulevased võimalikud sissepääsud, punased nooled - olemasolevad sissepääsud, punane ala - perspektiivne siseühendus, roheline ala - perspektiivsed väliühendus).

2.3 Võistlusala praegune ruum

Võistlusala hõlmab Terra ja Astra hoonete esist tänavaruumi selle kogu laiuses kuni tänava vastasküljel olevate hoonete / kinnistu piirideni. Võistlusalasse jääb Tallinna Ülikoolile kuuluv kinnistu Narva mnt 25 // 27 // 29 (78401:114:0770) ja linna omandis olev Narva maantee T14 (78401:113:0043). Võistlusala suuruseks on u 5400 m².

Skeem 15. Võistlusala skeem. Olulised alad ja üksikobjektid võistlusalal ja selle lähiümbruses: a. Visioon ühe kavandatava ülekäiguraja asukohast; b. pääs siseväljakule; c. linnapoolne pääs siseõue; punane - Terra hoone esine müür-aed.

Praegune kõnnitee ruum TLÜ ees on jagatud kolmeks – jalakäijad, kahesuunaline rattatee ja vaheriba, kus on valgustid ja Terra ees rataste parkimine. Rattatee on tõstetud kõnniteega samasse tasapinda; värvitud asfalt on asendatud punase betoonkiviga. Olemasolev lahendus on ebamugav – jalakäijatel on kõnniteel kitsas, eriti aktiivsetel kellaaegadel.

Foto 16. TLÜ Terra ees vaatega kesklinna poole.

Foto 17. Astra esine tänavaruum, peasissepääs, vaade linna poole.

Terra puhul on tegemist ehitismälestisega. Võistluse jaoks on küsitud TLPA muinsuskaitse osakonna seisukohta võimalike sekkumiste kohta – vt p 4.2. ja Lisa 6. Olulised elemendid väliruumis on paekivimüür, metallpiire ja hekk. Heki ja hoone vaheline ala on kaetud muruga ja ei ole aktiivses kasutuses.

Foto 18. Vaade Terra sissepääsule – paekivi müür on sissepääsu juures kõrgem ja nurkadest kumer.

Foto 19. Heki ja hoone vaheline ala ei ole aktiivses kasutuses. Pildil on näha, kuidas maapind on aja jooksul hoone ümber ja sissepääsu juures tõusnud ning tekitanud ligipääsetavuse probleeme.

Foto 20, 21. Täna ja ajaloolist fotod kõrvutades on näha, et aja jooksul on paekivimüüri ümbritsev maapind tõusnud u kahe kivi jagu – täna fotolt on müüritis nähtav ühe kivi ulatuses ja ajalooliselt pildilt paistab kolm kivi. Käesoleva võistlusega soovitakse maapinda allapoole viia, tuua müürid maa seest välja ja juhtida sademeveed ära Terra hoone esiselt alalt ja kaotada ligipääsu raskustav aste hoone peaukse ees.

Narva mnt-lt pääseb TLÜ sisehoovi kahe kitsa pääsu kaudu, mis asuvad Terra hoone mahus. Linnapoolne ligipääs on hetkel lukus; tulevikus on plaanis see avada ja suurendada ülikooli välialade kasutust. Linnaku siseväljakule toimib peasissepääsuna Kadrioru poolne kangialune. Ööpäevaringselt pääseb sisehoovi vabalt Tuukri tänava poolt.

Foto 22. Kadrioru poolne pääs siseväljakule.

Foto 23. Kadrioru poolne pääs siseväljakule.

Foto 24. Siseväljakult vaade tänava suunas.

Foto 25. Linnapoolne paekivipiire kõrgemate postidega – lukustatud.

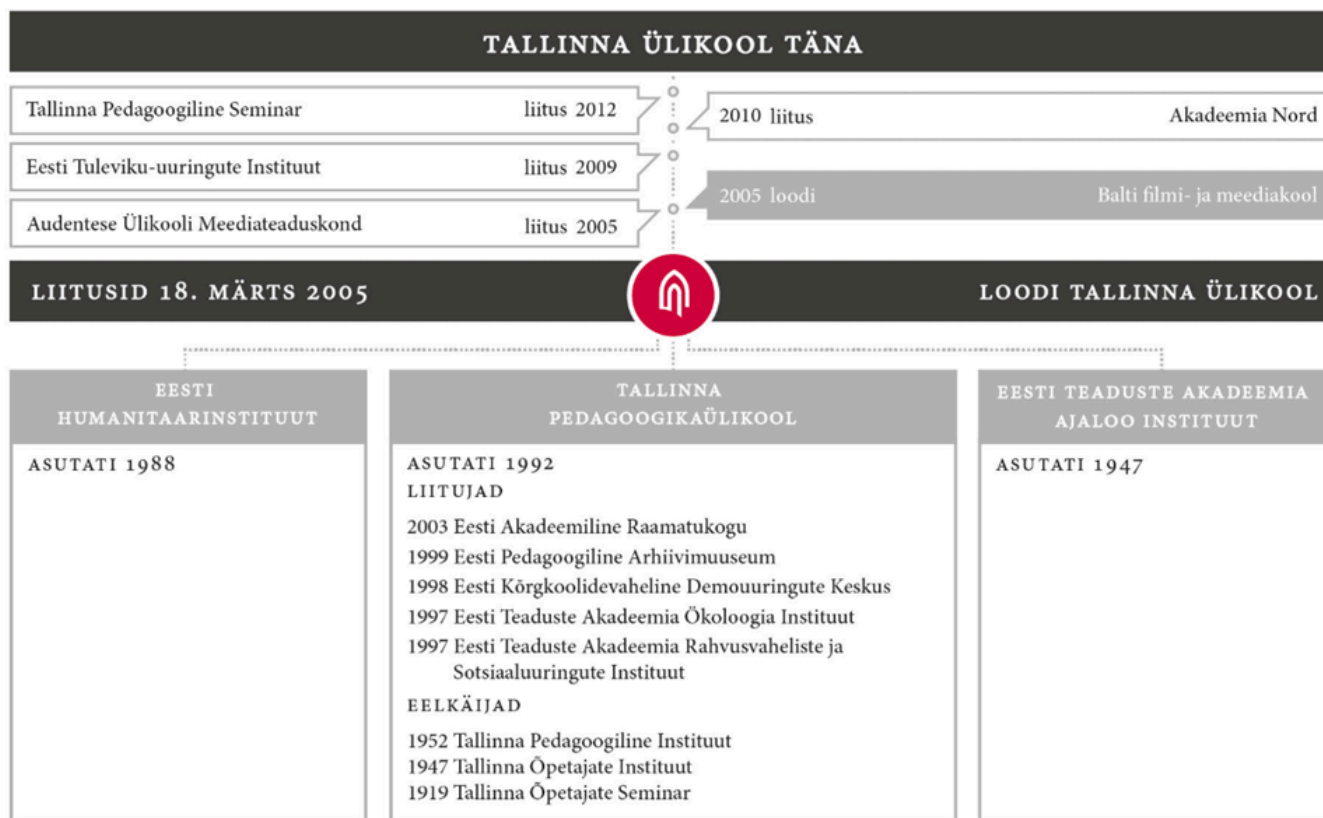
3. TALLINNA ÜLIKOOL

3.1 Ajalugu

TLÜ kujunes mitme haridus- ja teadusasutuse liitmise teel mitmekesise profiiliga teadusülikooliks. Liitmine toimus aastal 2005; 2025 täitus Tallinna Ülikoolil 20 aastat.

2019 tähistati „Tallinna Ülikool 100“ – täitus 100 aastat järjepidevat õpetajaharidust.

Ülikooli vanimad juured ulatuvad aastasse 1552, kui Oleviste kiriku juurde asutati raamatukogu, millega pandi alus Tallinna esimesele avalikule raamatukogule. Sinna kogutud ja annetatud rariteetid on osaliselt tänaseni säilinud Akadeemilise Raamatukogu varamus.

Skeem 26. Tallinna Ülikooli juured (väljavõtte TLÜ kodulehelt).

3.2 Olemasolev olukord

Foto 27. Maa-ameti aerofoto.

Tallinna Ülikool on Tartu Ülikooli ja TalTechi järel suuruselt kolmas kõrgkool Eestis; ollakse Eesti üks suurimaid humanitaar- ja sotsiaalteadustele keskenduvaid ülikoole. Ülikool on tekkinud erinevate asutuste liitumise tulemusel – vastutusvaldkond ulatub õpetajakoolitusest koreograafiani.

Üliõpilasi on 2025. aasta novembri alguse seisuga 7234. Ülikoolil on u 11 000 täiendõppijat aastas.

Lõpetajaid aastas: ~1 425. Õpetajahariduse lõpetas 2025. aastal rekordarv – üle 460 õpetaja.

Töötajaid: ca 846 (sh ~56% akadeemilised töötajad).

Tallinna Ülikooli rektor on professor Tõnu Viik.

Konverentsid ja sündmused: TLÜ konverentsikeskusel on 36 ruumi, igal aastal korraldatakse u 200 sündmust/konverentsi, mh rahvusvahelisi suurüritusi.

3.2.1 TLÜ instituudid

Soovitame võistlejatel tutvuda ülikoolis tegutsevate instituutide ja erialadega (<https://ois2.tlu.ee>).

Allpool olev loetelu ei ole täielik.

Ülikoolis tegutseb kuus instituuti:

1. **BFM** - Balti filmi, meedia ja kunstide instituut (rakendus: filmikunst; baka erialad: ajakirjandus; audiovisuaalne meedia; integreeritud kunst, muusika ja multimeedia; koreograafia; reklaam ja suhtekorraldus; ristmeedia; magister: dokumentaalfilm; ekraanimeedia ja innovatsioon; Euroopa filmipärand, -ajalugu ja -kultuurid; filmikunst; kommunikatsioonijuhtimine; koreograafia; kunstiõpetaja; muusikaõpetaja; nüüdismeedia; doktorantuur: audiovisuaalkunstid ja meediauuringud)
2. **Digitehnoloogiate instituut** (baka: informaatika; matemaatika, majandusmatemaatika ja andmeanalüüs)
3. **Haridusteaduste instituut** (baka: alushariduse pedagoog; andragoogika; eripedagoogika; kutsepedagoogika; pedagoogika)
4. **Humanitaarteaduste instituut** (rakendus: noorsootöö; baka: Aasia uuringud; ajalugu; antropoloogia; Eesti filoloogia; Euroopa nüüdiskeeled ja kultuurid; filosoofia; interdistsiplinaarsed humanitaarteadused – *Artes Liberales*; kultuuriteadus; Vene filoloogia)
5. **Loodus- ja terviseteaduste instituut** (baka: bioloogia; integreeritud loodusteadused; kehakultuur; psühholoogia; rekreatsioonikorraldus)
6. **Ühiskonnateaduste instituut** (haldus- ja ärikorraldus; Interdistsiplinaarsed sotsiaalteadused – *Artes Liberales*; poliitika ja valitsemine; riigiteadused; sotsiaalpedagoogika; sotsiaaltöö; sotsioloogia; õigusteadus)

Lisaks: Haapsalu kolledž (rakendusharidus; magister). Rakendus: käsitöötehnoloogiad ja disain; liiklusohutus; rakendusinformatika; tervisejuht). Magister: kogukonnatöö vananevas ühiskonnas.

3.2.2 Ülikoolilinnaku funktsionaalsus

Ülikooli linnak on tänaseks suuremas mahus koondunud Narva mnt äärde, kus asuvad järgmised hooned:

Hoone	Aadress	Valm. a.	Arhitektid	Märkused ja laiendused
TERRA	Narva mnt 25	1940	Alar Kotli ja Erika Nõva	Alguses Inglise Kolledž; piisavalt hästi säilinud hoone 1930 ndate lõpu arhitektuuriga; muinsuskaitse all
SILVA	Narva mnt 29	1982	Ester Liiberg	Nõukogude aja arhitektuuri näide; üks esimesi lisamaju TLÜ vajaduseks; osaliselt hilisema teadusmaja/laborite hoonega ühendatud.
ASTRA	Narva mnt 29	2012	Ignar Fjuki	Mõeldud laborite ja loodus-/täppisteaduste jaoks; osa TLÜ teadus- ja õppehoonetest.
NOVA	Narva mnt 27	2012	Karli Luik, Maarja Kask ja Ralf Lõoke	Film ja meediakool (BFM) hoone; stuudiod, kino, praktilised ruumid jm; "SuperNova" kinosaal jne.
VITA	Narva mnt 27 (ühenduses Nova majaga, sissepääs Nova majast)	2020	Maarja Kase, Ralf Lõoke, Kaisa Simoni, Pelle-Sten Viiburg	Uus loomemaja; mitmesugused loomeainete ruumid, stuudiod, spordisaal jne; ühendatud ajaloolise Terra hoonega galeriidega.
MARE	Uus-Sadama 5	2006	Mattias Agabus, Eero Endjärv, Raul Järg, Priit Pent ja Illimar Truverk	Valgusküllane, modernne õppehoone; auditooriumid + teadlaste tööruumid.

Ülikoolilinnakust eemal asuvad:

- Akadeemiline raamatukogu – Rävalla pst 10, Tallinn
- Tallinna Ülikooli arheoloogia teaduskogu – Rütli 8/10, Tallinn
- Haapsalu kolledž - Lihula mnt 12/1, Haapsalu

Üliõpilaselamud asuvad Karu, Västriku ja Räägu tn.

3.2.3 Tallinna Ülikooli identiteet

TLÜ linnak on koondunud Narva mnt äärde. Tegemist on suuruselt kolmanda ülikooliga Eestis ja ühtlasi Eesti kõrghariduse ajaloo suurima liitumisprojektiga, mis ühendas 2005. aastal Tallinna Ülikooliks 12 erinevat haridus- ja teadusasutust ning lõi seeläbi vajaduse akadeemiliste kultuuride ühendamiseks ja ühisosa leidmiseks. Ülikool on ühtse identiteedi loomisega aktiivselt tegelenud, kuid nii ülikoolis sees kui väljas ei ole TLÜ kuvand veel täiel määral paika saanud.

Ka linnaruumiliselt ollakse raskesti märgatavad. Käesoleva võistluse üheks eesmärgiks on ülikooli linnaku kui terviku tajumine, samuti ülikooli ühtse kuvandi loomise ja väliruumi kaudu ülikooli nähtavamaks muutmine. Soovitakse olla targa elu ja inimarengu eestvedajad. Seda nii seest kui väljast! Usutakse, et muudatused väliruumis annavad tugeva tõuke ka jätkuvatele sisemistele muutustele.

Võistlustingimuste koostamise käigus on erinevate inimestega vesteldud ülikooli identiteedi teemadel; avalikul arutelul oli samuti üks teemadest „identiteet“ (vt lisa 1) – milline see on ning kas ja kuidas võiks identiteeti / ülikoolis sees toimuvat väliruumis näidata / võimendada. Võistluse ettevalmistusest sõltumatult toimus 24.10.2025 Tallinna Ülikoolis Loodus- ja terviseteaduste Instituudi poolt korraldatud

ümarlaud „Paigapsühholoogia ja paigapraktika“, kus tulid samuti identiteediküsimused teemaks ning see, kas ja kuidas saab teoreetilisi uuringuid praktikasse viia.

Tallinna Ülikooli probleemiks on jätkuvalt nõrk ühtne identiteet. Nagu öeldud, ülikool loodi 2005. aastal erinevate üksuste liitmise tulemusel. Liitmise järgel üritati luua uut identiteeti ja selle käigus vabaneda nii „peda“ kuvandist kui ka „maha vaikida“ õpetajate koolitamise temaatikat, mille poolest TLÜd kõige paremini tuntakse – võeti kasutusele tunnuslause „uutmoodi akadeemiline“. Viimastel aastatel on muudetud suunda ja hakatud rõhutama, et ollakse suurim õpetajate koolitaja ning lisaks sellele veel palju muud.

U 5 aastat tagasi tehtud uuringust tuli välja, et BFM on populaarsem kui Tallinna Ülikool. BMF on ainus instituut, kellel on oma maja – paigapsühholoogia seminaril toodi välja, et see on üks näitajaid, mis aitab identiteeti tugevdada. Uhked ollakse BFMi ees oleva sisehoovi üle ja pahandatakse, kui seda nimetatakse „BFMi sisehooviks“, mitte „TLÜ sisehooviks“.

Positiivne on, et ollakse koondunud ühte linnakusse – kuus hoonet asuvad kõrvuti, olles samas halvasti ühendatud. Sisemine logistika ja pääsud hoonetesse vajavad ümbermõtestamist ning sellega ülikoolis ka tegeletakse.

Viimasel ajal on hakatud ülikooli sees meelsasti kasutama ülikooli sümbolikat – kantakse ülikooli logodega pusa ja ostetakse ülikooli meeneid; soovitakse ülikooli logo ja kirjasid tuua tänavale.

Hüüdlauseid:

- Ülikool – keset linna, pargi servas, mere ääres. Probleemiks on kehvad ühendused nii linna, kui merega, mis jätavad need kohad tunnetuslikult kaugeks.
- Targa eluviisi eestvedaja. Eesmärgiks on saada paremat kooskõla ühiskonna vajadustega. *Tark eluviis tähendab eelkõige teaduspõhiseid otsuseid nii ühiskonna kui ka kodaniku paremaks toimetulekuks. TLÜ sihiks on kujundada teadmispõhist elukorraldust, kaalutletud otsustamist.*

Skeem 28. 2019 anti välja Tallinna Ülikooli mark „Tallinna Ülikool 100“, mis sümboliseerib 100. aastapäeva järjepidevat õpetajaharidust.

Kujunduses on kasutatud TLÜ visuaalses identiteedis toodud värve, fonte jm sümbolikat.

3.2.3.1 Visuaalne identiteet

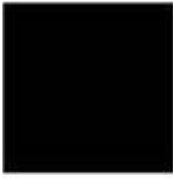
Ülikooli logo koosneb märgist ja märgi kõrval olevast tekstist *Tallinna Ülikool*. Gooti kaare ja perspektiivportaali motiiviga märk sümboliseerib avatust, pidevat liikumist ja tulevikku suunatust. Teravatipuline kaar tähistab ka kaitstust, kõrgusse pürgivust ja energilisust. Märk seob ülikooli Tallinna linnaga läbi gooti arhitektuuri pärandi.

Skeem 29. Tallinna Ülikooli logo.

Skeem 30. Instituutidest on oma logo BFM-l – seda kasutatakse koos Tallinna Ülikooli kirja või märgiga.

			
Kujunduspunane PMS 200c PMS 186u C0M100Y63K12 R208G4B60 #d0043c	Logopunane PMS 1807c C0M100Y96K28 R178G14B16 #b20e10	Must PMS BLACK C0M0Y0K100 R0G0B0 #000000	Valge C0M0Y0K0 R225G225B225 #ffffff

Skeem 31. Ülikooli põhivärvid.

Skeem 32. Visuaalses identiteedis kasutatavad kujundid.

3.2.4 Sündmused Narva mnt äärses väliruumis

TLÜ sündmuste kalender - <https://www.tlu.ee/sundmused>

Ülikooli ette võiks laieneda sündmused, mis on suunatud laiemale publikule – aitavad luua ülikooli identiteeti ja suurendada nähtavust ühiskonnas.

Väliruum saab olla väliekspositsiooni pinnaks, mis peegeldab ülikoolis sees toimuvat. Terra maja esine on lõpetajate poolt armastatud fotode tegemise koht.

Samuti on võimalik laiendada siia igasugu muidu ülikooliga seotud funktsioone (mh Terra kohviku terrass – vt muinsuskaitse seisukohti p 4.2 ja Lisa 6).

4. VÕISTLUSÜLESANNE

4.1 Võistluse üldine sisu

Võistlusala 1 ja Võistlusala 2 erinev käsitlus

Võistlusala 1 lahendus peab olema elluviidav sõltumata Narva mnt ümberehitamisest ehk et selle saab eesmärgipäraselt teostada mõlemas olukorras (ilma tänava ümberehitusest või seotult koos tänava tervikliku ümberehitusega).

Võistlusala 2 lahendus peab eeldama, et selle elluviimine ega ka projekteerimine ei ole kindel ning juhul kui see teostatakse, siis kaalutakse esialgsete lahenduste (Lisa 4 ja Lisa 9) muutmist võidutöö põhjal. Projekteerimistöö teostatakse ja lahendus täpsustatakse pidevas ning vastastikuselt võrdses loovas koostöös arhitektuurivõistluse võitja ja Narva mnt projekteerimishanke võitja vahel.

Sellest tulenevalt on asjakohane esitada võistlustöö nii, et Võistlusala 2 lahendus on üldisem kui võistlusala 1 lahendus. Võistlusala 1 saab käsitleda võistluse põhiobjektina, mille projekteerimise tellib tellija võitjalt. Võistlusala 2 osas tellitakse võitjalt üksnes arhitektuur (osad AS, AR, MA ja EK), mille teostamine toimub koostöös Narva mnt projekteerijaga.

Seejuures võistlustöö on tugevam, kui suudab ette näha võimalusi ja pakkuda lisandusena ka lahendusi ideede rakendamiseks ajutiste ja odavate muudatuste abil Võistlusala 2 (Võistlusala 1 tervikruumi toetaval eesmärgil ilma Võistlusala 2 ehitamata).

4.2 Muinsuskaitse eritingimused ja Tallinna Linnaplaneerimise Ameti muinsuskaitse osakonna täiendavad seisukohad

Foto 33. Tallinna Õpetajate Seminari hoone 1945.a algul, mil hoones oli ajutiselt ka raudtee-tehnikakool. Eesti Raudtee- ja Sidemuuseumi kogu Läänemaa muuseumis / Oliver Orro MKET 2021, Lisa 2.

2021. a on Oliver Orro poolt koostatud muinsuskaitse eritingimused Narva mnt 25 hoonele, mille eesmärgiks oli anda nõuded Tallinna Ülikooli peahoone tänavapoolse fassaadi remont-restaureerimiseks ja osaliseks ümberehitamiseks.

Käesoleva arhitektuurivõistluse ettevalmistuse käigus küsiti TLPA muinsuskaitse osakonnalt täiendavaid seisukohti ja esitati lühikokkuvõtte võistluse eesmärkidest ja võistlusalast.

Muinsuskaitse komisjoni otsus (2025) koos esitatud küsimuste ja kehtivate muinsuskaitse tingimustega (2021) on toodud võistlusülesande Lisas 6.

Otsus: 1930. aastate lõpust pärineva soliidsete viimistlusmaterjalide, napi dekoori ja sümmeetriataotlusega esindusliku ülikoolihoone esise ala avamine ja aktiveerimine on igati tervitatav. Kangialuste kõrval/läheduses ajaloolisesse hoonemahtu sekkumine ei anna komisjoni hinnangul olulist funktsionaalset võitu ja ei ole põhjendatud. Olemasoleva eesaia ja tänavaruumi ümber mõtestamiseks tuleb läbi viia arhitektuurivõistlus, kaasates ka muinsuskaitse osakonna esindaja. Kõrgetasemelise ja mälestise juurde sobiva arhitektuurse lahendusega võidutöö alusel saab kaaluda kehtivate muinsuskaitse eritingimuste muutmist.

Täiendavad selgitused otsuse kohta:

Kõik komisjoni liikmed tervitasid mõtet väärika ülikoolihoone esise ala aktiveerimisest ning avamisest ja selle tarbeks arhitektuurivõistluse korraldamisest. Korraldatava võistluse hea tulemuse saavutamiseks ei soovinud komisjoni liikmed esialgu liigseid muinsuskaitselisi piiranguid seada, kuid soovisid teie poolt edastatud küsimustest lähtuvalt siiski välja tuua mõningad muinsuskaitse seisukohast olulised aspektid.

Tegemist on 1930. aastate lõpule omase esindusliku ja väärika hoonega, mille dolomiitplaatidega kaetud vähese dekooriga peafassaadil on tugev sümmeetriataotlus. Hoone juurde kuulub puhvertsoonina mõjuv eesaed, mida eraldab aktiivsest linnaruumist ajastule omane paekivist sokli ja postidega ehitusaegne metallpiire ning selle taga asuv haljastus. Seega hoone esinduslikkust rõhutav eesaia motiiv väärrib säilitamist.

Soovitav on säilitada või taaskasutada ka piirde olemasolevat ajaloolist substantsi, kuid korraldatava arhitektuurivõistluse raames võib kaaluda ka olemasoleva eesaia ja tänavaruumi ümber mõtestamist. Väärika ehitismälestise juurde sobiva arhitektuurse lahendusega võidutöö korral saab komisjon kaaluda kehtivate muinsuskaitse eritingimuste muutmist, kuid sobiva lahenduse leidmiseks on soovitatav võistluse juurde kaasata ka muinsuskaitse osakonna esindaja.

Ülikoolilinnaku sisehoovi sissepääsude esile toomine (nt pergola motiivide taastamisega) on lubatud kehtivate eritingimustega ning ka siin on komisjon avatud uutele ettepanekutele, kuid ulatuslik sekkumine ajaloolise hoone kehandisse (nt kangialuse laiendamine) ei ole põhjendatud.

Väikevormide, graafika, valgustuse ja haljastuse kavandamisel palume säilitada mälestise hea vaadeldavus avalikust ruumist, kasutada väärikaid materjale ning võimalusel vältida sekkumist ajaloolise koolihoone dolomiitplaatidega kaetud esinduslikku peafassaadi. Haljastuse, sh püsiva kõrghaljastuse rajamine ja lisamine on alati teretulnud!

Lisaks küsiti TLPA muinsuskaitse osakonna seisukohta, et kas oleks võimalik Terra fassaadil olevaid avasid suurendada, et siseruumi väliruumiga ühendada (nt kohvikut tänavale avada).

TLPA muinsuskaitse osakonna vastus: muinsuskaitsest seisukohast eelistame vältida ülikooli väärikasse peafassaadi sekkumist. Uute pääsude rajamist võib kaaluda peafassaadi väärtuslikku ilmesse ja substantsi vähem sekkuvatesse krohvikattega kangialustesse. Põhjendatud juhul oleme ligipääsetavuse parandamiseks valmis kaaluma peafassaadile üksiku täiendava sissepääsu lisamist, mis tuleks kindlasti lahendada peasissepääsu suhtes sümmeetriliselt (st üksik lisa pääs peasissepääsust itta ja läände jääval fassaadi osal). Uue pääsu kavandamisel tuleks silmas pidada ka I korruse fassaadi esinduslikkust ja väärikust rõhutavat materjalikasutust, millesse tuleb suhtuda säästvalt - tahutud paekivist fassaadipind ning olemasolevate avade all asuv ja neid ühendav rõhtne paekivist veelaud. Eesti kontekstis ajalooliselt harva esinenud, kuid tänapäeval levinud aknaavade laialdast „nn maani viimist“ palume vältida.

4.3 Narva mnt (Pronksi tn – Reidi tee) rattateede projekteerimine

Paralleelselt käesoleva võistlusega valmistatakse Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poolt ette Narva mnt (Pronksi tn – Reidi tee) rattateede projekteerimishanget. Projektiga kavandatakse Narva mnt tänavaruumi ümberehitust Pronksi-Jõe tn ristmikust kuni Reidi teeni. Ehitustegevusega nähakse ette: ühesuunaliste rattateede rajamine, trammirööbaste ümbertõstmise, ühistranspordi ühisradade rajamine tee keskele, tänavahaljastuse rajamine, ristmike kompaktsemaks ehitamine, ühistranspordi

peatuste rajamine, lahkvoolse sademeveekanalisatsiooni rajamine. Projekteerimisel arvestatakse 14.02.2025 antud projekteerimistingimustega nr 2511802/00292 (Petrooleumi tn rekonstrueerimine) ja 25.06.2025 antud projekteerimistingimustega nr 2511802/00590 (peatänaava rekonstrueerimine) ette nähtud lahendustega.

Detsembris 2025 on planeeritud Narva mnt (Pronksi tn – Reidi tee) rattateede projekteerimise riigihanke väljakuulutamise. Projekteerimine lõpeb 2026. aasta lõpus. Juhul kui kavad jäävad jõusse, järgneb ehitushange. Narva mnt peaks saama uue lahenduse 2031. aasta lõpuks.

Võistlusülesandele on lisatud Narva mnt rattateede projekteerimistingimuste (PT) eskiisprojekt (Lisa 4) – eskiisis toodud tänaava ristlõige ja peatuste asukohad on tinglikud ja täpsustuvad edasise projekteerimise ja koostöö käigus võistluse võitjaga.

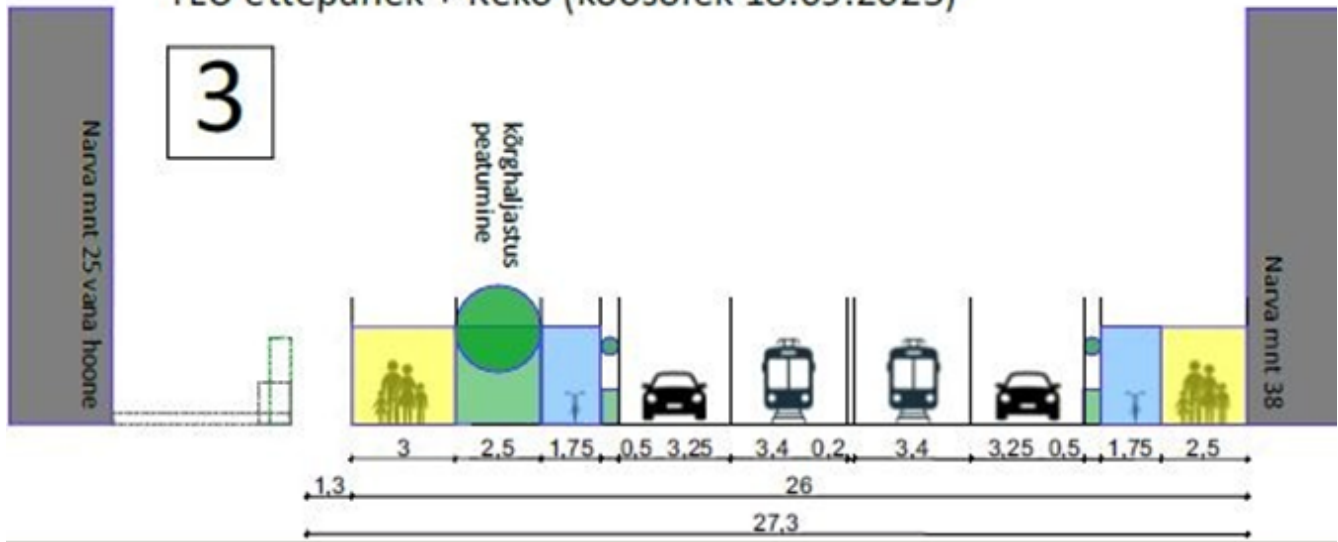
Tallinna Ülikooli ühistranspordi ühispeatuse moodustab tulevikus olulise osa avalikust tänavaruumist. Ülikool ja peatus peavad olema väga mugavalt ja lähedalt seotud, samas nõuab peatus ruumi. Peatuse asukoht ei ole täpselt määratud, kuid see võib lühemas või pikemas lõigus ulatuda võistlusale. Võistlustöö peab lahendama peatuse sidumise ülikooli esise ruumiga, arvestades muuhulgas trammitee jätkuvusega nii plaanil kui lõikel, astmeta sisenemist bussi/trammi ja eri tasapindade koostoimet ning inimeste kerget liikumist üle sõidutee.

Käesoleva võistluse võitja saab eeldatavalt Narva mnt projekteerimise jätkumise korral jätkata vastava lõigu ehk võistlusala asendiplaanilise, maastikuarhitektuurilise, arhitektuurilise ja ehituskonstruksioonilise osa projekteerimist eel- ja põhiprojekti staadiumis, tehes igati koostööd Narva mnt rattateede projekteerimise meeskonnaga.

Hilisema projekteerimise protsessi käigus täpsustatakse ja lepitakse kokku võidutöö lahendusest sõltuvalt kõnealuse tänavalõigu ruumilised muutused võrreldes muu Narva mnt-ga, ülekäiguradade lahendused, sõidu- ja rattaradade laiused või ühiskasutuse põhimõtted, sõidukite peatumise lahendused, katendite eripärad, äärekivide vajadus ja kõrgused, fooride vajadus, tänavaruumi ristlõige; ühispeatuse asukoht koos ruumiliste seostega, üldise liikluskorralduse eripärad jm.

Võistluse ettevalmistamise ajal koostati poolte koostöös Tallinna tänavaruumi juhendist lähtuv tänaava ristlõike ettepanek - Lisa 9. Võimalik ja soovitatav on lisada kõrghaljastus ka tänaava lõunapoolsele küljele, et tagada ühtsus Peatänaava projektiga; samas on hea, kasutada üle jäävat ala avaliku ruumi laiendamiseks Tallinna Ülikooli poolse küljel. Võistlejale on nii Lisa 4 kui Lisa 9 taustainfoks, millega võrreldes tuleb pakkuda paremat ja samas toimivat lahendust. Võistluse mõte on otsida ka erilahendusi, kaasa arvatud kompaktsemaid sõidu- ja rattaradade võimalusi. Seejuures lahenduse ja laiusmõtude täpsustamisel peab võistleja arvestama ristlõike põhialuseid, millest peamine on keskse ühistranspordiraja olemasolu.

TLÜ ettepanek + Keko (koosolek 18.09.2025)

Skeem 34. Esialgne illustreeriv tänav ristlõike ettepanek.

4.4 Üldised ootused võistlustööle

Väljapakutav lahendus peab olema terviklik ja selle peamiseks eesmärgiks on muuta Tallinna Ülikool linnapildis nähtavaks ja tugevdada ülikooli identiteeti.

Loodav lahendus on tugevam, kui see vastab ka Davosi kvaliteetse ruumi aluspõhimõtetele. Lisas 7 on esitatud loodava Tänavaruumi Giidi jaoks sõnastatud Davosi kriteeriumite selgitus tänavaruumidele, mis võib anda kaudset sisendit lahendustele.

Loodav lahendus peab olema kaunis, kestev ja kaasav (KKK - vastab New European Bauhausi põhimõtetele); mh paindlik, atraktiivne ja väärtustama ümbritsevat keskkonda. Ideelahenduse väljatöötamisel tuleb arvestada eri vanuses ja võimekusega kasutajatega – muuhulgas laste, eakate ja erivajadustega kasutajagruppidega (juhendmaterjalide loetelu võistlusülesande lõpus) ja keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid.

4.5 Ootused võistlusala 1 lahendusele

Võistlusala 1 käsitletakse ruumi, mida piiritlevad TLÜ hooned ja olemasolev kõnnitee äärekivi.

Võistlusala 1 võib esmapilgul tunduda nagu võimalustevaene kitsas kõnnitee, kuid mõneti selles seisnebki võistluse väljakutse, kuidas leida sellele ruumile eesmärgipärane rakendus, jättes toimima tänav kui terviku ning rikastades ümberehitusega nii tänavaruumi kui ülikooli hoonete elu.

Võistlusala 1 ruum seostub TLÜ erinevate hoonete maapinnatasandi korrusega, peatuvate sõidukite sisenemise-väljumisega, mööduva liiklusega, Narva mnt jätkumisega mõlemas suunas, tänav vastasküljega, samuti olemasoleva haljastuse ja ajaloolise pärandiga. Mistahes lahendus seostub ja suhestub tugevalt nii hoonete esimese korruse muudatustega kui ka liikluskorralduse muudatustega.

See tähendab, et Võistlusala 1 ei ole olemuselt võimalik mõtestada kui eraldiseisvat üksikobjekti, kuid arhitekt saab sellele ruumile keskendudes pakkuda kõiki asjaolusid arvestava ja praegust olukorda parandava lahenduse.

Võistlusala 1 peab eesmärgipäraselt toimima nii koos Võistlusala 2 uuendusega kui ka ilma selleta. Võistlustöölt oodatakse terviklahendust, kuivõrd on siin mõistlik üldse ehitada, arvestades kogu konteksti ehk et kuidas kitsastes oludes luua Tallinna Ülikooli tutvustav väärtuslik ja akadeemiline ruum, mis igas mõttes seostub inimesele mugavalt ümbrusega mõlema stsenaariumi korral.

Võistlusala 1 lahendus peab säilitama praegused otstarbed. Ratturi läbiliikumine alast peab jääma võimalikuks ning ühistranspordipeatused peavad jääma toimima. Need funktsioonid lahendada nii, et need segaksid võimalikult vähe jalakäijaid, viibijaid ning ülikooli esise ruumi väärikust.

4.5.1 Väliekspositsioon

Tallinna Ülikooli esine tänavaruum lahendada väliekspositsioonina - paindliku ruumina, mis võimaldab erinevaid ekspositsioone. Tuleb arvestada käesoleva võistluse ettevalmistamise käigus saadud muinsuskaitse seisukohtadega (Lisa 6).

- Võistlustöölt oodatakse loovat lahendust TLÜ esisele tänavaruumi osale, alale või kohale, kus ülikool saab end linnarahvale näidata erinevate ekspositsioonide kaudu. Selle abil ülikool tõuseks ruumis esile iga mööduja jaoks, samuti on märgatav mööduvatest sõidukitest.
- Lahendada ekspositsioon põhimõttel, et see on arusaadavalt liiklusväline teave.
- Lahendusele ei anta ette kindlat formaati, võistleja saab välja pakkuda erinevaid ja paindlikke eksponeerimisviise, mis toetaks võistluse eesmärke.
- Lisaks otsida võimalusi Terra ja Astra hoonete linnapoolsete seinte kasutamiseks samal eesmärgil.

4.5.2. Muud ootused Võistlusalale 1

- Avada ligipääsuks mõlemad Terra hoone kangialused – hetkel on kasutuses Kadrioru poolne, mille kaudu saab siseväljakule, mis tulevikus muutub peamiseks ligipääsuks.
- Lisada möödukas mahus ja vähese ruumikuluga jalgrataste parkimiskohad Terra ja Astra hoonete peasissepääsude läheduses. Arvestada sellega, et tulevikus toimub hoonetesse sisenemine peamiselt siseväljaku kaudu ja suurem rattaparkla asub sisehoovis.
- Lahendada vertikaalplaneerimine – langetada maapinda Terra hoone ees, et tagada astmeteta ligipääs;
- Lahendada sademeвете äravool, mõelda immutusladele hoogvihmade jaoks jm lahendused. Oluline on, et projekteeritud lahendus võimaldaks sademeвете ärajuhtimise nt Terra hoone peaukse eest ja astmeteta ligipääsu.
- Pakkuda välja teenindava transpordi ligipääs Terra kangialustesse.
- Rõhutada kujundusega sissepääse hoonetesse ja hoovialadele – muuta sisehoovi pääs paremini nähtavamaks ja Astra maja välisuks lihtsamini leitavaks.

- Arvestada muuhulgas, et Astra hoones toimub rahvarohkeid üritusi (hoones on konverentsisaalid kohtade arvuga 330 ja 200, lisaks hulk väiksemaid) ning peaukse ümber tänaval võib sel ajal viibida palju inimesi.
- Peita trepistiku kaudu ainult evakuatsiooni väljapääsuna toimiv Astra hoone eksitav sissepääs.
- Olemasolev hekk Terra hoone ees on saanud paljudele armsaks ning eriti praeguse tänavaruumi kontekstis see ongi oluline vaheldus. Samas vajab hekk uuendust ja ümbermõtestamist. Võistlustöölt oodatakse selleks ettepanekut, mis mõistab muutusi tundliku teemana, haljasmassi väärtuslikkust ning muudetud lahenduse kaudu kogu koosluse rikastamist.
- Laiendada suitsuvaba ala / näha ette ala suitsetajatele koos istumisvõimaluse ja prügikastiga, kus nad ei sega teisi.
- Mõtestada ülikooli esine muuhulgas sündmusruumina (nt laulu- ja tantsupeo rongkäik, näituste avamised jms)
- Kaaluda erilahendusi olemasoleva madala müüri kasutamiseks istumiskohtadena, pärandit ja haljastust austaval viisil. See võib muuhulgas aidata osaliselt teenindada ühistranspordi ootajaid.
- Võistlusala 1 lahendus peab arvestama olemasolevate tänavavalgustite ja trammi kontaktliinide kandurite postide säilimise ja toimimisega samas asukohas, samuti maa-aluste tehnovõrkudega (arvestades, et saavad muutuda hiljem koos Võistlusalaga 2).
- Trammipeatuse infotabloo, varikatus ja istumisvõimalused lahendada ühtselt TLÜ esise ruumiga. Sel juhul saab olemasolevad rajatised eemaldada.
- Rattaraja markeerimisel (ka üksnes võistlusala 1 elluviimisel) mõelda rattastrateegia põhimõtete kombineerimisele jalakäijate ja viibijate hulgaga.
- Arvestada ruumi planeerimisel TLÜ poolt korraldavate sündmustega (p 3.2.3) ja ülikooli poolt pakutava potentsiaaliga (nt BFMi võimekus teha liikuvaid pilte). Majaesine plats peaks võimaldama aastaringselt tegevusi erinevatele sihtrühmadele.
- Mõtestada tänavaruumi seosed TLÜ hoonete esimese korrusega, tehes ka ettepanekuid sissepääsude asukohtade täpsustamiseks.
- Mõtestada ringi ja võtta aktiivsesse kasutusse Astra hoone linnapoolsel küljel asuv trepistik. Sellisel kujul on lahendus väheses kasutuses ja eksitavalt mõjub käsipuu ning trepistiku taga asuv (evakuatsiooni)uks, mille kaudu tegelikult hoonesse ei pääse.

Foto 35. Astra maja alune trepistik.

4.6 Ootused võistlusala 2 lahendusele

Võistlusala 2 osas vajalik arhitekti idee ja sisend, täpsustamiseks koostöös Narva mnt projekteerijaga.

- Võistlusega otsitakse muuhulgas terviklahendust, et TLÜ koos võistlusala 1 ulatuks tänavaruumi kasutajatele tuntavalt läbi võistlusala 2, nii liikumisvõimaluste kaudu kui ka visuaalselt, üle kogu tänava.
- Arvestada kõnealuses tänavalõigis (vastavalt Tallinna tänavaruumi juhendile) ohutuks liiklemiskiiruseks 30 km/h ning pakkuda ruumiline lahendus, mis seda päriselt tagab ehk et ruum sisuliselt ei võimaldaks selle ületamist.
- Lähtuda põhimõttest, et ülekäiguradade vahekaugus üle 100 meetri ega nende liigne kitsikus ei ole aktiivses linnaruumis heaks tavaks ega lahendustes oodatud (pikem vahekaugus lõhuks tänavakülgede sideme, põhjustaks ülemääraselt pikki teekondi või sõiduteede meelevaldseid ületamisi).
- Lähtuda põhimõttest, et ühistransport (liinibussid ja trammid) liigub tänava keskel ühisrajal ja peatub ühispeatuses (ühisraja laiuseks on arvestatud tavaliselt koos keskpostidega 7 meetrit ning ühispeatuse platvormi kõrguseks 28cm). Ühisraja kesktelje asukoha valikul juhendada esmalt olemasoleva trammitee keskteljest ning lahenduses nihutada seda üksnes koos seletuskirjas esitatud sisulise põhjendusega.
- Eratransport (sõiduautod ja erinevad ratturid) peab saama liikuda (mõlemas suunas katkestusteta), kuid liikumisruum tuleb lahendada ruumisäästlikult, kaaludes toimivat ühiskasutust ning seades esiplaanile jalakäijate loomupärase liikumise, samuti Tallinna Ülikooli kui olulise esindusobjekti. Võistlustöös on asjakohane pakkuda lahendusi, kus Narva mnt

ülikooliesine esinduslik ja väljakulik tänavalõik eristub muust tänavast ning on erasõidukitele tavamõõtudest kitsam.

- Pakkuda välja Tallinna Ülikooli ühistranspordi ühispeatuse asukohta ja üldlahenduse idee, lahendades selle sujuva sidumise Tallinna Ülikooli esise ruumiga ning arvestades Narva mnt liikluslahenduse eskiisi põhisuundadega. Peatuse lõplik asukoht selgub koostöös Narva mnt projekteerijaga, ühispeatuse platvorm eeldatavalt ulatub võistlusalasse üksnes osaliselt, kuid oluline on tunnetatav seos ülikooliga, lühikesed teekonnad ja mugav liikumine üle sõiduraja ülikoolist platvormini.
- Mõelda jalakäijate ruumi esinduslikkusele ja jätkuvusele ning teekondadele piki Narva maanteed mõlemas ääres, arvestades üldjoontes, et kõnniteel laiusega 4 meetrit saavad teineteisele vastu tulevad ja kõrvuti kõndivad inimesed muretuult mööduda. Et kõiki eesmärke saavutada, peab tõenäoliselt tavakohaseid sõidu-, ratta- ja kõnniteid tasakaalustatult kitsendama ja/või toimivaid ühiskasutusi kavandama.
- Pakkuda ülekäiguradade asukohtade, laiuste, sõiduteed ületavate katendite jm olulise üldlahendus, mis tugevdab võistluse üldiste eesmärkide ning TLÜ seoseid ja märgatavust ruumis. Esialgsel skeemidel kujutatud lai ülekäigurada Terra ees on sisuliseks ootuseks, kuid seda ei pea tingimata täpselt järgima, võistlustööst soovitakse kogu jalakäijaruumi tervikvisiooni.
- Pakkuda liiklusruumi struktuur ja mõõdud, mis võimaldaks ühistranspordi ning erasõidukite liikumist ja peatumist, samas looks juhtide ruumitunnetuse kaudu sõidukitele ohutu kiiruse, loomulikult viisil sõltumata liiklusmärkidest. Võistluslal 2 võib võistlustöö teha ettepaneku Narva mnt liikluslahenduse eskiisi tänavaruumi osade laiuste korrigeerimiseks või eri liiklejate ühiskasutuseks selliselt, et erinevate liikumisvahendite liiklus oleks sobiva kiirusega toimiv ning võistluse eesmärgid paremini täitev. Senistes eskiisides pakutud laiusmõõdud ning projekteerimistingimustes antud projektkiirus 40 km/h saab olla aluseks jätkuvates Narva mnt lõikudes, kuid võistlusala eesmärgid erinevad sellest. Võistlustööst oodatakse lahendust, mis kohas täpsemalt ja kuidas tänavaruum muutub võistluslal ehk TLÜ-ga seotud lõikudes nii, et sõidukijuhid tunnetaks seda muutust, valides ülikooliesises lõigus vaistlikult ja teadlikult tunduvalt aeglasema kiiruse, ühtlasi lahendades mõõtusid ruumisäästlikumalt.
- Arvestada, et on mõned olulised aspektid, mille eesmärgipärase lahenduse toimimine on seotud sõidukijuhtide tunnetusega, mis sõltuvad ruumilahenduse nüanssidest ning võivad hiljem olla arhitektuurivõistluse lahenduse ja liikluslahenduse koostöös keerukaks aruteluteemaks. Näiteks, kuidas saavutada olukord, kus jalakäija annab ühistranspordile teed ning sõiduauto või rattur annavad jalakäijale teed. Kui puudub ruum ohutusaatele, võib olla vajalik ruumi mittestandardset lahendada. Ka muudes ruumiosades liiklejate ühiskasutuse lahendused võivad sisaldada sarnaseid probleeme, kuid nendega tegelemine võib olla vajalik, sobides ka võistlustöös põgusaks selgitamiseks.
- Võimaldada vähemalt 2 peatumiskohta Terra hoone ette ja 2 peatumiskohta Astra hoone ette (kokku 4 kohta) – peatumiskohad Terra ees on vajalikud tähtsate külaliste saabumise lihtsustamiseks ja Astra ees cateringi peatumiseks; lisaks liikumiskasutustega inimeste ligipääsu lihtsustamiseks; sealhulgas kaaluda madala äärekiiviga pikemate ristkasutuses paindlike peatumisribade kavandamist, kus peatuja saab olla osaliselt sõidu-, kõnni- ja/või rattateel ilma kedagi kahjustamata ja ruumi raiskamata. Parkimiskohade kavandamine võistluslalale ei ole oodatud.

- Võistlusala 2 lahendamisel oodatakse võistlustöölt uut visiooni tänavavalgustite ja trammi kontaktliinide kandurite asukoha, vältimise ja lahenduse kohta.

4.7 Muud läbivad ootused ideekavandile

4.7.1 Haljastus

Võistluslalal puudub kõrghaljastus. Terra hoone ees olev kõrge olemasolev hekk ja eesaed moodustab osa Terra hoone terviklikust kooslusest ning sellega seotud muutused nõuavad väga tundlikku lähenemist. Üldine ootus on, et nii ülikooli ees kui võistluslalal tervikuna tunnetatav rohelus ja haljastuse osakaal ei väheneks, vaid suureneks.

Ootused lahendusele:

- Kaaluda Narva mnt põhjapoolsele küljele puuderida, mis vaheldub peatumiskohtadega.
- Lisaks kõrghaljastusele kavandada mitmekesine ja mitmerindeline haljastus.
- Narva mnt kui terviku haljastuse põhimõtet saab mõtestada vastavalt peatänava kontseptsioonile, mille järgi see on esinduslike puuderidadena jätkuv mõlemas ääres kogu Narva mnt pikkuses. See kontseptsioon saab sisaldada ruumiliselt läbitunnetatud eripärasid eri kohtades ning saab katkeda teadlikult loodud väljakulistes kohtades, millena saab käsitleda ka Tallinna Ülikooli või eri hoonetega seotud tänavaruumi lõike.

4.7.2 Väikevormid, rajatised ja inventar

Olemasolevad väikevormid TLÜ esises ruumis praktiliselt puuduvad. On mõned rattahoidjad TLÜ Terra maja ees (heki ja maja välisseina vahel) ning üksikud lihtsavormilised rattahoidjad sõidutee ja rattatee vahelisel ribal.

Foto 36. Rattahoidjad Terra maja ees.

Foto 37. Rattaparka Terra peaukse kõrval.

Foto 38. Infotahvel Terra peaukse kõrval.

Foto 39. Ajalooline piire Terra hoone ees.

Oluliseks säilitatavaks elemendiks on ajaloolised paekivimüür ja -piire, vt muinsuskaitse seisukohtadega (Lisa 6).

Ootused lahendusele:

- Pakkuda terviklahendus, mis võimaldab võimalikult paljudele meeldivat istumisvõimalust, pigem vältides selle lahendamist üksnes mööbli abil.
- Välimööbel peab olema funktsionaalne ja vandaalikindel; prügikastid peavad olema lihtsasti tühjendatavad.
- Võistlustöölt eeldatakse kõrge kvaliteedilisi erilahendusi ja alale sobivat kujunduslikku keelt. Tootepõhiste elementide puhul eelistada kõrgemasse kvaliteediklassi kuuluva sertifikaadiga toodangut.
- Leida koht ning pakkuda välja lahendused näiteks järgmistele elementidele: joogiveekraan, kell, prügikastid, erinevad istumis- ja lamamiskohad, näituste pinnad. Eesmärgiks on suurendada ala kasutatavust ja atraktiivsust.
- Rattahoidlad on siin pigem mittevajalikud, sest rataste hoiustamine võimaldatakse muudel ülikooli aladel.
- Olemasolev trammipeatuse inventar ja istumisvõimalus on targem lahendada ühiselt muu ülikooliesise ruumiga.
- Kõigist väikevormidest tuleb tähtsamaks pidada ruumi piisavat avarust ja akadeemilisust.

4.7.3 Valgustus

Võistlustöödelt oodatakse ettepanekuid valguslahendusele, mis täidab järgmisi eesmärke:

- toetab / kujundada TLÜ identiteeti;
- tõstab hoonete nähtavust linnaruumis;
- lihtsustab sissepääsude nähtavust ja orienteerumist;
- tekitab huvi ja mõjub visuaalselt atraktiivselt;
- võimaldab erinevaid kujundusi / tähtpäevade, sündmuste markeerimist.

Ootused lahendusele:

- Pakkuda välja terviklik lahendus kahe Narva maanteega piirneva hoone valgustusele.
- Lahendada tänava, välialade ja fassaadide valgustus. Näidata kavandatud valgustuse asukohad ja disaini põhimõtted.
- Valgustus planeerida mitmekihilisena, s.t ümbrusvalgus ja fookusvalgus, erinevad kihid peavad võimaldama valgustuse juhtimist ka energiasäästust lähtuvalt.
- Valgustuslahendus peab looma atraktiivse keskkonna, mis toetab ajaloolist pärandit ning planeeritavaid tegevusi.
- Planeerida Terra ette ala, kus on võimalik ülikooli lõpetamisel kursusega pilte teha.

4.7.4 Kasutatavad materjalid, katendid

Lahendada ala terviklikult ja esinduslikult.

Ootused lahendusele:

- Võistlustöös anda üldine terviklahendus maapinna katenditele kogu võistlusosalal. Katendite valikul arvestada kõigi kasutajate mugavust ja ohutust, ohutu kiiruse tagamist, samuti pikaajalist püsivust, maa-aluste ehitustööde tegemise võimalikkust, materjali ja hoolduse hinda.
- Kasutatavad ehitusmaterjalid peavad olema meie kliimavöötmesse sobivad. Vältida tuleb imiteerivate tehismaterjalide kasutamist ja ehedate materjalide peitmist kunstmaterjalide alla (mh dekoreerimine). Materjali „ausus“ peab paistma ka kavandatavate objektide disainis. Võimalusel eelistada kohalikke materjale.
- Kergliiklusteede, ülekäiguradade ja katendite valikul arvestada, et liiklus saaks toimida rahulikult ja eesmärgipäraselt ning teed oleks mugavalt kasutatavad ka erivajadustega inimeste poolt ning neil saaks rula ja tõukeratastega liigelda.
- Ääre kivie ja astmeid katendis kasutada üksnes vajaduse korral, võimalikult vähe ja võimalikult madalana.

4.8 Vaatesuunad

Pakutud ideelahendus peab toetama arhitektuuri terviklikku vaadeldavust. Võimalikud vaatesuunad hoonete esisele alale:

Foto 40. Vaade Terra esisele alale linna poolt.

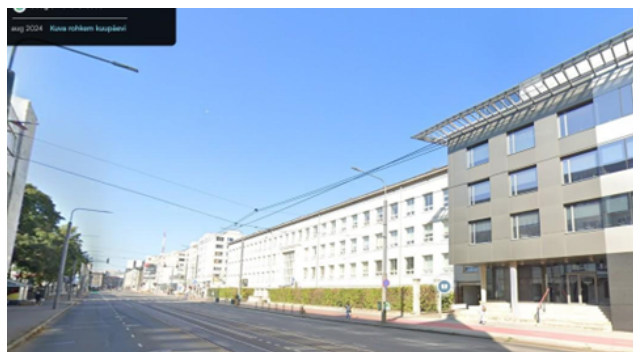

Foto 41. Vaade Terra esisele alale Kadrioru poolt.

Foto 42. Lisaks vaadetele Terra hoonele mõlemast suunast on oluline vaade Vase tänava otsast Terra peaukse suunas – sinna on planeeritud mugav kergliikluse teeületus.

Foto 43. Vaade Astra esisele alale Kadrioru poolt.

4.9 Ideekavandi maht

Võistlustööd esitatakse digitaalselt, vormistatuna A1 *landscape* alusele. Esitatava ideekavandi maht peab minimaalselt võistlusala piires sisaldama:

4.9.1 Joonised

- **Ideelahendust selgitavad skeemid:**
 - Trammi- ja bussiühispeatuse asukoht ja sidumine Tallinna Ülikooliga;
 - Jalakäijate kogu liikumisvõrgustik, sealhulgas ülekäigurajad;
 - Ruumi eripärad erinevatel aegadel – mh talvel ja öösel (valguslahendus, mööbli paigutus jms);
 - Muud skeemid vastavalt lahenduse eripäradele.
- **Võistlusala kaks põhiplaani**, mida on asjakohane vormistada selliselt, et Võistlusala 1 on rõhutatud ning lahendatud detailsemalt, Võistlusala 2 tagasihoidlikum ja lahendus üldisem:
 - **Plaan 1:500.** Võistlusalade 1 ja 2 ühine asendiplaan, võib olla seotult ka Narva mnt eskiisiga väljaspool võistlusalasid, näidates seotult tänava lahenduse erinevusi TLÜ lõigus. (Plaani eesmärk on olla aluseks TLÜ ettepanekutele Narva mnt ümberehituse projekteerimisel ning arhitekti koostööle projekteerijaga).

- **Plaan 1:250.** Võistlusala 1 rõhutav asendiplaan seotult kogu ala geoaluse, TLÜ hoonete 1. korruse plaaniga ning võistlustöö ajutiste muudatuste ettepanekuga Võistlusala 2. (Plaani eesmärk on näidata TLÜ tellimusel teostatavat arhitekti lahendust olukorras, kus Narva mnt ümberehitust ei teostata).
- **Plaanidel kujutada:**
 - katendid ja nende markeeringud;
 - üldisel kujul kõrgusmärgid, astmed, kaldpinnad;
 - väliekspositsiooni lahendus, millele ülikool saab hiljem erinevat sisu toota;
 - haljastus;
 - valgustuslahendus;
 - istumisvõimaluse, rajatiste, inventari ja väikevormide paiknemine;
 - liikluslahendus, näidates soovitatavalt ka eri sõidukeid ja liikumisvahendeid õigete mõõtudega;
 - tähistatuna olemasolevad säilivad elemendid.
 - ümbritseva linnaruumi võimalikult seostatuna;
- **Vaade 1:250.** Narva mnt poolne fassaadi vaade koos hoone ette planeeritud elementidega.
- **Lõiked 1:250.** Ettenähtud vähemalt:
 - Terra peaukse ja Vase tn teljelt suunaga Kadrioru poole;
 - Astra peaukse teljelt suunaga kesklinna poole.
- **Muud lõiked, plaanid või elementide lahendused** vabas mahus ja mõõtkavas.
- **Visuaalid.** Kuni kuus (max 6 tk) kolmemõõtmelist visualisatsiooni võistlusalast (mh p 4.8 etteantud vaatesuundadest, mis sobiva põhjenduse korral võib korrigeerida):
 - kogu võistlusala linna poolt vaadatuna;
 - kogu võistlusala Kadrioru poolt vaadatuna;
 - võistlusala Vase tänavalt vaadatuna;
 - Terra maja Kadrioru poolt vaadatuna.
- Kogu visualiseeriv materjal peab andma **arusaadava ülevaate** võistlustööga pakutud lahendusest. Üks visuaalidest peab olema **õine vaade TLÜ hoonetele**, mille võib lahendada skemaatiliselt. Visuaalidel pöörata tähelepanu eelkõige Võistlusala 1 lahendusele ja selle koosmõjule ümbrusega.

4.9.2 Seletuskiri

Seletuskiri esitada planšettide koosseisus. Soovitatavalt ehitada seletuskiri üles võistlustööde hindamiskriteeriumite struktuuris ning puudutada selles kõiki kriteeriume. Võistleja saab selgitada ka muid olulisi asjaolusid. Eesmärk on väljendada lühidalt.

4.10 IDEEKAVANDI VORM

Ideekavandi vorm peab vastama järgmistele tingimustele:

- Graafilised ja tekstilised osad (joonised, skeemid, visualisatsioonid, seletuskiri jm) peavad olema esitatud digitaalselt plansettidel formaadis A1 *landscape*. Tagada võistlustöö anonüümsus, kõik failid peavad olema varustatud märgusõnaga ning digitaalselt dokumentidelt eemaldatud osalejat tuvastatavad tunnused;
- Ideekavandi kõik graafilised ja tekstilised osad esitada digitaalselt trükikõlbulike *.pdf failidena. Illustreeriv (visuaalid) materjal lisaks eraldi *.jpg piltidena. Esitada nii, et iga faili nimi algab

märgusõnaga. Kõik ideekavandi osad esitada läbi riigihangete registri (riigihanked.riik.ee) vastavalt hanke alusdokumentidele.

5. ALUSMATERJALI LOETELU

1. Lisa 1. Kaasamisürituse protokoll

5.1 Mõõdistused ja alused

2. Lisa 2. Geodeetiline alusplaan
3. Lisa 3. 3d mudel ümbritsevatest hoonetest
 - a. TÜ hoonete fassaadi vaade (Narva mnt 25 ja uued hooned) – dwg
 - b. Tänavaristlõigete alused – dwg.
4. Lisa 4. Narva mnt (Pronksi tn - Reidi tee) rattateede projekteerimise hanke dokumendid
5. Lisa 5. Hoonete 1.korruse joonised

5.2 Muu lähtematerjal (ülesande lisad)

6. Lisa 6. Muinsuskaitse eritingimused (2021) ja Muinsuskaitse komisjoni koosoleku protokoll nr 36 (8.10.2025)
7. Lisa 7. Taustainfona Tänavaruumi giidi jaoks koostatud Davosi kvaliteetse ruumi kriteeriumite sisustamise seletus tänavaruumidele
8. Lisa 8. Projekt KUUMUS. Esiialgsed tulemused – inspiratsiooniks, et mis on need andmed teadusest, mida väliekspositsioon võiks väljendada
9. Lisa 9. TLÜ-KEKO ristlõige

5.3 Üldine lähtematerjal (esitatud linkidena)

9. Tallinna tänavaruumi juhend - <https://www.tallinn.ee/et/ehitus/juhendid> ja rattastrateegia <https://www.tallinn.ee/et/media/299234>
10. Kvaliteetse ruumi aluspõhimõtted - <https://www.kul.ee/media/60/download>
11. Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitistele (määrus nr 28, vastu võetud 29.05.2018) - <https://www.riigiteataja.ee/akt/131052018055>
12. „Ligipääsetav hoone ja keskkond“ - http://www.astangu.ee/fileadmin/media/PTAK/Koiki_kaasava_elukeskkonna_kavandamine_ja_loomine.pdf
13. Projekteerimisjuhend „Nägemispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes“ - <https://pimedateliit.ee/projekteerimisjuhend>
14. Taustainfona Tallinna peatänav ülevaade võistluse võidutööst „Kevad linnas“ (2016) - <https://www.kavakava.ee/project/tallinna-peatanav/> ning ehitusprojekti eskiisi (2018, projekti peatamise eel) pilt illustreeriva ühispeatuse tüüplahendusega <https://linnalahendused.ee/files/parnu-mnt-enne-parast.pdf>

5.4 Täiendavad kasutatud allikad

15. Vestlused, suuline info

- a. TLÜ: Ülar Mark, Kristi-Vinter Nemvalts, Katrin Saks, Raina Loom, Renee Meriste; kaasamisüritusel osalejad
- b. Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet – koostöö Narva mnt rattateede PT raames – Aksel Johannes Part, Hanna Veske, Ivo Vallas
- c. Tallinna Transpordiamet – kooskõlastuste teemaline infovahetus – Erki-Henri Meerbach
- d. Tallinna Linnaplaneerimise Ameti Muinsuskaitse osakond
- e. 24.10.2025 Tallinna Ülikoolis Loodus- ja terviseteaduste Instituudi poolt korraldatud ümarlaud „Paigapsühholoogia ja paigapraktika“ – mh ettekanded identiteedi ja paiga teemadel; ümarlaua üheks eesmärgiks viia paigapsühholoogia paigapraktikasse / linnaruumi.
- f. Peatänava autorid – Toomas Paaver, Siiri Vallner
- g. Võistlusülesande läbivaataja/konsultant/koostaja – Toomas Paaver
- h. TalTech, FinEst Targa linna tippkeskuse vanemteadur - Helen Sooväli-Sepping

16. Tallinna Ülikooli arengukava 2023-2027 - <https://www.tlu.ee/tallinna-ulikooli-arengukava>

17. Tallinna Ülikooli visuaalne identiteet - <https://www.tlu.ee/tallinna-ulikooli-visuaalne-identiteet>

18. Tallinna Ülikooli koduleht www.tlu.ee, Vikipeedia.